

# Personopplysningsloven: Formål og grunnleggende begreper

DR1010 Personvern i offentlig forvaltning

Vår 2011

Seniorrådgiver Mona Naomi Lintvedt, Difi

# Ukas sak

## **Ansatt advart etter å ha spist for mye i kantina**

**\*\* Tillitsvalgte mistenker matspioner på jobb**

**\*\* Saken klaget inn for Datatilsynet**



# Dagens tema

## Personopplysningsloven (pol)

- Lovens formål § 1
- Personopplysning § 2 nr 1
- Sensitiv personopplysning § 2 nr 8
- Behandling av personopplysninger § 2 nr 2
- Den registrerte § 2 nr 6
- Behandlingsansvarlig § 2 nr 4
- Databehandler § 2 nr 5

**Dette MÅ dere kunne!**

# Personopplysningslovens formål (1)

“Formål” er relevant på to måter når pol skal forstås:

- Lovens formål og
- Formålet med hver behandling av personopplysninger

I denne forelesningen er det kun *lovens formål* som omhandles

Formålet med loven angir hva lovgiver har ønsket å oppnå med loven:

“Formålet med denne loven er å beskytte den enkelte mot at personvernet blir krenket gjennom behandling av personopplysninger.” (§ 1 første ledd)

Sier m.a.o. at loven  
ikke er ment å beskytte  
alt personvern!

Jf *personopplysningsvern*

# Personvern - personopplysningsvern

Private sfærer + eksempel på krenkelse

informasjon

Det samles inn personopplysninger uten rettslig grunnlag

kommunikasjon

Epost med personopplysninger havner på avveie

geografisk

Gransking av privat hjem, jf fvl § 15

kroppslig

Helseundersøkelser av offentlig ansatte

psykisk

Prestasjonsmåling, lokaliseringsteknologi

Integritet  
↓↑  
Autonomi

Loven er ikke gitt for å beskytte krenkelser av personvern i “fysisk”/“direkte” forstand. Det må skje *informasjonsbehandling* for at lovens formål skal være aktuelt. Selve kroppssjekken på flyplasser, plikten til å slipper feieren inn, og gjennomføring av praktisk-psykologisk prøve ved ansettelse, faller for eksempel utenfor formålet med loven. Men skjer det opptak/registrering og dermed generering av personopplysninger fra kroppssjekker, feierbesøk, psykologiske prøver mv, er vi innenfor det formålet beskriver

## Personopplysningslovens formål (2)

Loven skal bidra til at personopplysninger blir behandlet i samsvar med grunnleggende personvern hensyn, herunder behovet for personlig integritet, privatlivets fred og tilstrekkelig kvalitet på personopplysninger. (§ 1 annet ledd)

Jf rettspraksis og personvernteori

Men oppregningen er kun eksemplifisering

Pol skal være i samsvar med EUs personverndirektiv. I formålet for direktivet står det bl.a.:

Medlemsstatene skal ikke innskrenke eller forby fri utveksling av personopplysninger mellom medlemsstater med begrunnelse i det vern som er fastsatt i nr. 1.

Dette må også innfortolkes i den norske loven; dvs loven kan ikke fortolkes slik at den innskrenker flyt av personopplysninger mellom EØS-landene

### Betydningen av formålet:

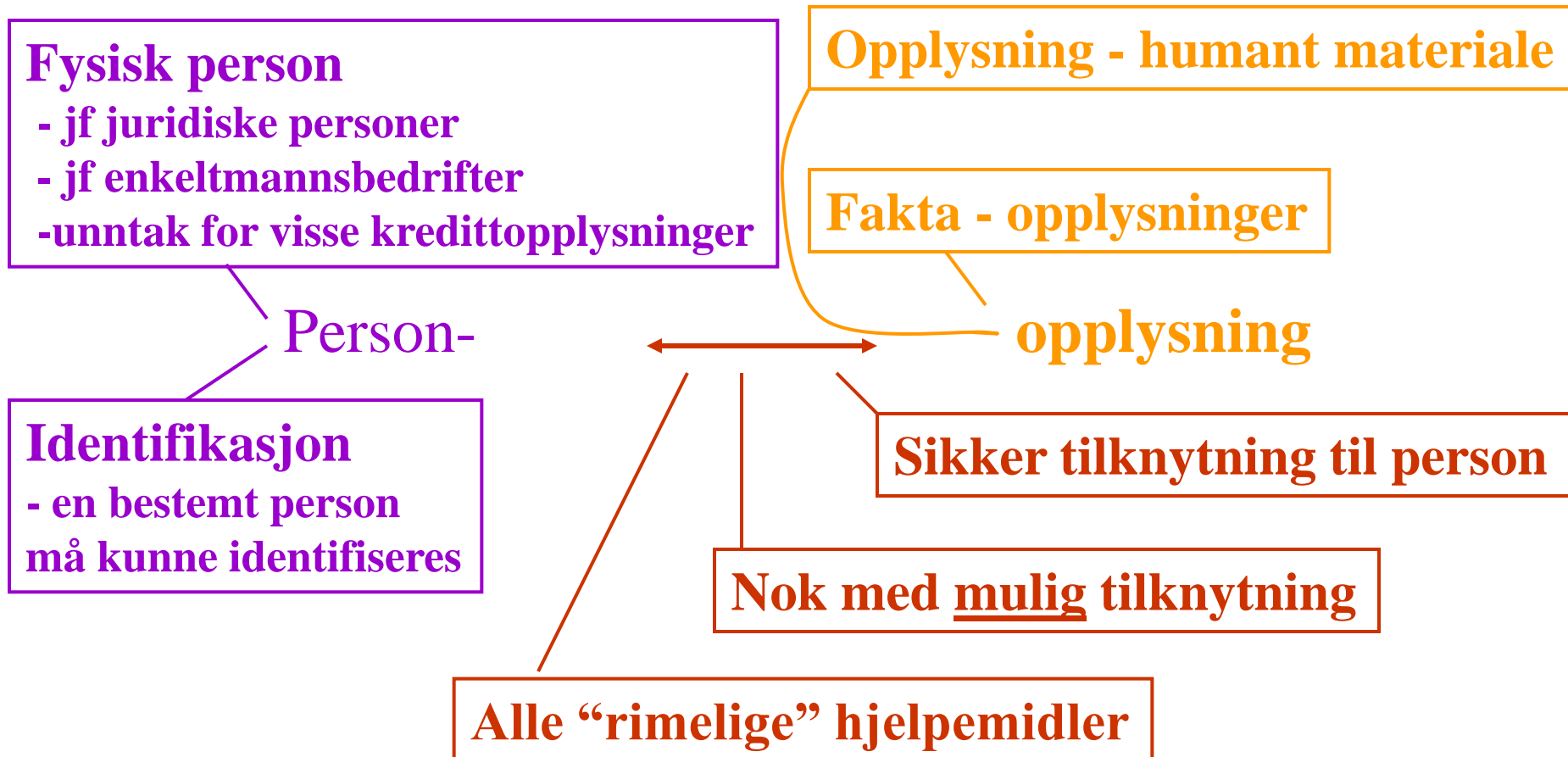
Formålet er retningsgivende for fortolkning: dvs loven må fortolkes på måter som er lojale mot formålet

# Personopplysning

Opplysninger og  vurderinger som kan knyttes til en enkeltperson

# Personopplysning

*Er eksempel på legaldefinisjon. Jeg gjennomgår de viktigste her. Lær alle!*



Loven skiller ikke mellom opplysningstype og -verdi, men dette skillet kan være nyttig: "Er syk" - "har kreft"



# For de som er mer interessert ...

(Ikke pensum)

## ➤ Direktivets definisjon

»personopplysninger« enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person («den registrerede»); ved identificerbar person forstås en person, der direkte eller indirekte kan identificeres, bl.a. ved et identifikationsnummer eller et eller flere elementer, der er særlige for denne persons fysiske, fysiologiske, psykiske, økonomiske, kulturelle eller sociale identitet

## ➤ Art. 29-gruppens uttalelse om begrepet personopplysning 2007

[http://www.datatilsynet.no/upload/wp136\\_da.pdf](http://www.datatilsynet.no/upload/wp136_da.pdf)

# Sensitive personopplysninger

- a) rasemessig eller etnisk bakgrunn, eller politisk, filosofisk eller religiøs oppfatning,
- b) at en person har vært mistenkt, siktet, tiltalt eller dømt for en straffbar handling,
- c) helseforhold,
- d) seksuelle forhold,
- e) medlemskap i fagforeninger

**Direktivets og lovens definisjon:  
Kan ikke trekke fra eller legge til**

# Behandling av personopplysninger

Enhver bruk av personopplysninger,  
som f.eks. innsamling, registrering,  
sammenstilling, lagring og utlevering  
eller en kombinasjon av slike  
bruksmåter

- Alle operasjoner som kan utføres på personopplysninger (innsamling, bearbeiding, lagring, videresendelse osv)
- En serie av slike operasjoner = “behandlinger”
- Ofte naturlig å sette likhetstegn mellom “en behandling” og “ et system”

## Behandling av personopplysninger

- Helt eller delvis elektronisk behandling
- Manuell behandling i “personregister”
- Manuell behandling av opplysninger som skal inn i et “personregister”

**Det spiller ingen rolle hvilket uttrykk personopplysningene har / hva slags medium som anvendes (skrift, lyd, bilde mv)**

# Den registrerte

Den som en personopplysning kan knyttes til

- Er den som skal vernes og som har rettigheter etter loven
- Er alltid en fysisk person
- Hovedsak levende personer

# Behandlingsansvarlig

Den som bestemmer formålet med behandlingen av personopplysninger og hvilke hjelpemidler som skal brukes

- Kan være en fysisk person eller en virksomhet
- Er den de fleste plikter i loven er knyttet til
- Er i praksis den med øverst instruksjonsmyndighet
- Er i praksis den som må sakssøkes ved rettstvist

# Databehandler

Den som behandler  
personopplysninger på vegne av den  
behandlingsansvarlige

- er alltid en ekstern person eller virksomhet
- er i praksis en som ikke kan instrueres men som må styres gjennom avtale, jf pol § 15